

MODEL BESTUURSVERKLARING (Lees voor nadere toelichting eerst het readme-bestand linksboven)

Gemeente: Ridderkerk

BESTUURSVERKLARING MET HET OOG OP DE TOEPASSING VAN DE HARDHEIDSCLAUSULE TEN AANZIEN VAN DE UITVOERING VAN TOZO 1

Betekenis hardheidsclausule als bedoeld in artikel 21, derde lid, Tozo

In artikel 21, derde lid, Tozo, is voor de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de bevoegdheid geregeld dat hij de als fout of onzeker verantwoorde kosten toch geheel of gedeeltelijk kan vergoeden, indien het buiten aanmerking laten van die kosten naar zijn oordeel leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard. Deze hardheidsclausule vergt een bestuurlijke weging, welke mede geschiedt in de context dat gemeenten de Tozo 1-regeling al voortvarend ter hand moesten nemen zonder dat de regeling was uitgewerkt. Daarbij is tevens van belang dat de Staatssecretaris van SZW bij brief van 27 maart 2020 de Tweede Kamer heeft gemeld dat het snel helpen van ondernemers centraal staat, dat de administratieve lasten voor ondernemers en gemeenten beperkt moeten blijven en dat, hoewel zorgvuldigheid en het beperken van frauderisico's belangrijk zijn, de nadruk op snelheid mogelijk impliceert dat niet al het misbruik en oneigenlijk gebruik ondervangen kan worden en dat het kabinet ernaar streeft om snelheid en zorgvuldigheid op een goede manier te combineren.

De *Beleidsregel hardheidsclausule Tozo 1* voorziet erin dat de hardheidsclausule wel van toepassing is op verantwoorde fouten en onzekerheden ten aanzien van de belangrijke rechtmatigheidseisen maar niet op die ten aanzien van de fundamentele rechtmatigheidseisen. In Bijlage I bij de beleidsregel zijn beide soorten rechtmatigheidseisen nader gespecificeerd. Een belangrijke voorwaarde voor toepassing van de hardheidsclausule is de aanwezigheid van een bestuursverklaring, waarin de gemeente verklaart dat de uitvoering van Tozo 1, ondanks de verantwoorde fouten en onzekerheden, zorgvuldig heeft plaatsgevonden.

Vanuit het beginsel dat de horizontale verantwoording leidend is, steunt de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op de uitkomsten van de verantwoording van het college aan de gemeenteraad. Dit geldt niet alleen voor de zogeheten SiSa-verantwoording, maar ook voor genoemde bestuursverklaring. Deze bestuursverklaring is dan ook een gezamenlijk product van het college en de gemeenteraad. Om deze reden wordt de verklaring ondertekend door beide bestuursorganen. Om praktische redenen is geregeld dat één handtekening volstaat van de burgemeester, als lid van het college en tevens als voorzitter van de raad.

Bij de bestuurlijke weging ten aanzien van een eventuele onbillijkheid van overwegende aard beoordeelt de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid of van de gemeente een bestuursverklaring is ontvangen.

Het is aan het college en de gemeenteraad om te concluderen dat de uitvoering, ondanks de door hen verantwoorde fouten en onzekerheden, zorgvuldig heeft plaatsvonden. Om te bewerkstelligen dat de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zich hierop kan baseren, is het belangrijk dat het college en de gemeenteraad hun conclusie mede baseren op overwegingen ten aanzien van de gemeentelijke inspanningen en maatregelen om geconstateerde tekortkomingen in het proces van uitkeringsverstrekking op te heffen en om het aantal fouten en onzekerheden ten aanzien van de belangrijke rechtmatigheidseisen zoveel mogelijk te reduceren, rekening houdend met de lokale omstandigheden. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid treedt niet in de uitkomst van de overwegingen van het college en de gemeenteraad.

Zonder dat daarvoor een expliciete bepaling nodig is, is het evident dat geen sprake kan zijn van een zorgvuldige uitvoering indien de gemeente er in het geheel geen werk van heeft gemaakt om de vermelde fouten en onzekerheden op te heffen en te reduceren.

Voor het verkrijgen van een goed beeld, is het voor de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wenselijk dat de verklaring op hoofdlijnen een toelichting bevat op grond van welke overwegingen het college en de raad tot hun gezamenlijke oordeel zijn gekomen en waaruit de zorgvuldige uitvoering heeft bestaan. Bij voorkeur blijft de bestuursverklaring, inclusief de beknopte toelichting, beperkt tot maximaal 4 pagina's. Bij een uitgebreider document kan verzocht worden tot inkorting over te gaan.

Procedure

De wijze waarop de gezamenlijke verklaring tot stand komt, behoort tot de verantwoordelijkheid van de gemeente. Hoewel dat niet verplicht is, is denkbaar dat de totstandkoming van de verklaring parallel plaatsvindt met de vaststelling van de gemeentelijke jaarrekening.

De gemeente hoeft geen expliciet verzoek tot toepassing van de hardheidsclausule in te dienen. De ontvangst van de bestuursverklaring is voor de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voldoende reden om te beoordelen of in de situatie van de betreffende gemeente aanleiding bestaat tot toepassing van de hardheidsclausule ten aanzien van de uitvoering van de belangrijke rechtmatigheidseisen met betrekking tot Tozo 1. Toezending van de bestuursverklaring is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wanneer bij het vaststellingsproces door SZW wordt vastgesteld dat een bestuursverklaring niet is ontvangen, verbindt SZW daaraan de conclusie dat de gemeente geen aanleiding heeft gezien tot afgifte van bedoelde verklaring en dat om die reden voor SZW geen aanleiding bestaat om de hardheidsclausule toe te passen.

Voor de inzending van een bestuursverklaring geldt geen formele termijn. Toch geldt dat het voor een voortvarende en soepele vaststelling van de rijksvergoeding van belang is dat de gemeente de inzending van de bestuursverklaring snel ter hand neemt. Door een verklaring uiterlijk 30 september 2021 in te zenden is verzekerd dat die verklaring betrokken wordt bij de primaire vaststelling van de rijksvergoeding en wordt voorkomen dat een zware wissel wordt getrokken op de het vaststellingsproces van SZW.

De indiening van de bestuursverklaring geschiedt, separaat van de SiSa-verantwoording, door toezending aan de aparte SZW-postbus: financieringtozo@minszw.nl.

De verklaring

Het college en de raad van de gemeente Ridderkerk verklaren dat de uitvoering van Tozo 1 zorgvuldig heeft plaatsgevonden, als bedoeld in de *Beleidsregel hardheidsclausule Tozo 1*.

Beknopte toelichting op de verklaring

Vanwege de urgentie van de coronacrisis en de oproep van het Rijk, is gemeente Ridderkerk al in maart 2020 voortvarend aan de slag gegaan met de uitvoering van Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Door de druk om de regeling zo snel mogelijk in te regelen en het feit dat de richtlijnen voor de Tozo pas in de looptijd van Tozo 1 zijn gepubliceerd, is de beoordeling uitgevoerd op basis van informatie die destijds beschikbaar was en zijn achteraf gezien niet alle voorwaarden voor de Tozo 1 hierin meegenomen. Door de snelheid waarmee wij de regeling in gang hebben gezet, zijn er destijds onrechtmatigheden opgetreden. In maart 2020 is een verkeerde norm gehanteerd bij de uitbetalingen. Het betreft hier een klein aantal situaties: maximaal 25 situaties op de 1900 aanvragen. In de meeste gevallen had de verkeerde norm betrekking op jongeren. Achteraf is bekend geworden dat er een aparte norm voor jongeren werd gehanteerd. Hier hadden wij niet op geanticipeerd. Daarnaast zijn er een aantal ondernemers die geen of foutieve inkomsten hebben opgegeven. Na bekendmaking van de richtlijnen van het Rijk hebben wij onze uitvoering hierop aangepast. Vanaf april zijn dan ook de foutieve normen hersteld. De normverschillen zijn in de periode april t/m september 2020 gecorrigeerd. Er is bewust voor gekozen om de foutieve norm van maart niet te herstellen. Door de late informatieverstrekking vanuit het Rijk met betrekking tot de criteria, hebben wij de eerste aanvraag verkeerd gedaan. Dit zou niet ten koste moeten gaan van de ondernemers. De verschillen met betrekking tot de inkomsten zijn in de periode april 2020 tot en met heden gecorrigeerd. Deze zijn (in overleg met de ondernemer) teruggevorderd en/of verrekend met de lopende Tozo uitkering. Er lopen momenteel nog onderzoeken omdat de jaarcijfers van ondernemers nog niet bekend zijn. Daarnaast is uit onze interne controle gebleken dat wij nog niet alle signalen van het inlichtingenbureau op tijd hebben verwerkt. De lijsten met betrekking tot de Tozo 1 en 2 hebben we pas eind november 2020 van het inlichtingenbureau ontvangen. De regelingen waren op dat moment al uitgevoerd. De signalen van het inlichtingenbureau worden momenteel verwerkt. Alles is in kaart gebracht en er wordt nu naar de mogelijke gevolgen gekeken. Dit proces zal binnen enkele maanden afgerond zijn. Ondanks de onrechtmatigheden die zijn opgetreden, is de uitvoering van de Tozo 1 ten alle tijden zorgvuldig verlopen. De dossiers zijn op orde en ook de monitoring is ingeregeld. Er is veel aandacht besteed aan de nieuwe richtlijnen en waar nodig zijn er telkens aanpassingen doorgevoerd. Gemeente Ridderkerk heeft alles op alles gezet om de ondernemers vanaf de start bij te kunnen staan. In vergelijking met andere gemeenten zijn wij ook eerder van begonnen met de uitvoering van de Tozo. Dit wordt tot op heden zeer gewaardeerd door de ondernemers in onze gemeente.

De toelichting is vormvrij. Om u eventueel op weg te helpen kan in de toelichting aandacht worden besteed aan de volgende aspecten:

- Hoe verhoudt de gemeentelijke uitvoering zich tot hetgeen is opgenomen in de *Beleidsregel hardheidsclausule Tozo 1*, in het bijzonder voor wat betreft het onderscheid tussen fundamentele rechtmatigheidseisen, belangrijke rechtmatigheidseisen en formele rechtmatigheidseisen.
- Op welke wijze is het herstel van opgetreden onrechtmatigheden door de gemeente aangepakt.
- In welke periode zijn de herstelwerkzaamheden uitgevoerd.
- Welke belangrijke overwegingen hebben een rol gespeeld voor de conclusie dat sprake is geweest van een zorgvuldige uitvoering van de Tozo.
- Eventuele interne en/of externe belemmeringen die van invloed zijn geweest op de uitvoering van de Tozo en het herstel van opgetreden onrechtmatigheden.

Eventuele beschikbare beleids- en/of projectplannen kunnen als bijlage worden toegevoegd, maar vereist is dat niet.

Ondertekening college en gemeenteraad

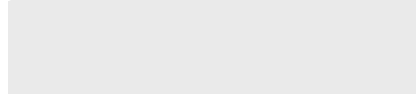
Datum:

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar:
Dhr. H.W.J. Klaucke

De griffier,

Naam van de ondertekenaar:

Namens het college van burgemeester en wethouders en namens de gemeenteraad van de gemeente Ridderkerk de burgemeester, tevens voorzitter van de raad,

Naam van de ondertekenaar:
Mevr. A. Atterna